

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 1 juli 2019
Onderwerp: Invoeren Bedrijven Investeringszone Valkenburg 2020-2024

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Vertegenwoordigers van de grootste belangenorganisaties in Valkenburg aan de Geul (KHN, VOC en VVV) hebben de schouders eronder gezet om te komen tot oprichting van een Bedrijven InvesteringsZone (BIZ). Deze ondernemers/vertegenwoordigers hebben zich samengepakt in de zogenaamde 'kopgroep'. Samen met bureau Seinpost als expertisebureau hebben zij een plan opgesteld voor de BIZ en alle wettelijk te regelen zaken. De vele uren die hierin zijn en worden gestoken worden op vrijwillige basis ingezet. De kosten voor het inlenen van de noodzakelijke expertise zijn samen door de belangenorganisaties betaald, met steun van de Rabobank.

Het afgelopen 1,5 jaar hebben partijen nauw samengewerkt en de nadere afstemming gezocht met (afgevaardigden van) ondernemers in onze gemeente. Op basis van de informele stappen die men genomen heeft, verwacht men dat er voldoende draagvlak is om te komen tot een formele oprichting van een BIZ.

Dit betekent dat nu de stappen richting formele oprichting kunnen worden gezet. Daartoe dient uw gemeenteraad formeel te besluiten tot het vaststellen van de verordening Bedrijven Investeringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Vertegenwoordigers van de grootste belangenorganisaties in Valkenburg aan de Geul (KHN, VOC en VVV) hebben de schouders eronder gezet om te komen tot oprichting van een Bedrijven InvesteringsZone (BIZ).

De ondernemers zien hierin kansen om via samenwerking het economisch functioneren van Valkenburg te versterken; meer klanten/gasten, die vaker komen, langer verblijven en meer besteden. De opzet die in Valkenburg wordt gekozen is bijzonder door zijn omvang en samenstelling. Detaillisten, horecabedrijven (van restaurant tot hotel) en bedrijven uit de vrijetijdseconomie trekken hierbij samen op.

De 'kopgroep', tevens het voorlopige bestuur van de stichting BIZ Valkenburg, heeft de gemeente gevraagd hen te ondersteunen en uitvoering te geven aan een formele stap om tot een BIZ voor een deel van de kern Valkenburg te komen.

Het doel is om deze BIZ per 1 januari 2020 in werking te laten treden met een wettelijke looptijd van maximaal 5 jaar. Wettelijke grondslag hiervoor is de definitieve BIZ-wet die per 1 januari 2015 in werking is getreden.

3. Relatie met bestaand beleid

De afgelopen jaren zijn er door de genoemde belangenorganisaties en andere ondernemersgroepen diverse collectieve initiatieven geïnitieerd om het economisch functioneren van Valkenburg te versterken.

Tot nu toe gebeurde dit keer op keer op vrijwillige basis. Een voortdurend probleem zijn de zogenaamde “free riders”. Bedrijven die geen lid zijn van de vereniging(en) of nergens aan bijdragen, maar wel profiteren van projecten die bekostigd worden door de initiatiefnemers.

Vaak komen projecten hierdoor niet of zeer moeizaam van de grond en ook is de investeringsomvang hierdoor relatief beperkt. Om de samenwerking met alle ondernemers te intensiveren en te formaliseren en de financiële draagkracht voor dit soort initiatieven te vergroten heeft de kopgroep het college verzocht om een Bedrijven Investeringszone (BIZ) in te stellen.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Er is een plan geschreven waarin aangegeven is welke activiteiten en voorzieningen men middels de BIZ-heffing wenst te bekostigen. Hoofddoelstelling is het verbeteren van het (economisch) functioneren van Valkenburg. Ingezet wordt op het verbeteren van het ondernemersklimaat én leefklimaat.

Dit betekent dat de BIZ Valkenburg zich richt op activiteiten die kunnen bijdragen aan:

- Een betere bekendheid van het BIZ-gebied zodat bezoekers dit beter weten te vinden, langer blijven en meer besteden;
- Het vergroten van de zichtbaarheid en de bekendheid onder consumenten van de aanwezige bedrijven;
- Betere samenwerking tussen ondernemers onderling;
- Het aantrekken van nieuwe ondernemers die beschikbare panden invullen;
- Een representatief en aangenaam winkelgebied voor bewoners, bezoekers, consumenten en ondernemers.

In bijgevoegd conceptplan kunt u lezen waarvoor de ondernemers de BIZ-bijdrage willen inzetten. Door invoering van de BIZ wil men bereiken dat alle ondernemers in het gebied, uit de benoemde categorieën, hun steentje bijdragen. De afgelopen periode heeft de kopgroep op informele wijze getoetst of er voldoende draagvlak bestaat onder de ondernemers om te komen tot een BIZ.

Wat is een BIZ?

Een BIZ maakt het voor ondernemers mogelijk om gezamenlijk te investeren in hun bedrijfsomgeving of winkelgebied, waarbij alle ondernemers binnen dat gebied meebetalen. Een BIZ is een door de gemeente, op verzoek van de ondernemers, aangewezen gebied waarbinnen een bestemmingsheffing wordt geheven. Dit ter financiering van door de ondernemers in dat gebied gewenste voorzieningen.

Gemeenten kunnen op initiatief van ondernemers overgaan tot het instellen van een BIZ. Voorwaarde is daarbij dat een ruime meerderheid van de ondernemers binnen het aan te wijzen gebied de instelling van de BIZ steunt.

De rol van de gemeente is faciliterend, zij organiseert de invordering van de door ondernemers gevraagde belastingheffing. De gemeenteraad kan via de verordening de belastingheffing instellen die vervolgens (in de vorm van subsidie) wordt uitgekeerd aan de stichting die de activiteiten namens de ondernemers uitvoert. De belastingheffing wordt opgelegd aan gebruikers van niet-woningen, zoals geregistreerd ten behoeve van de OZB. Hierbij worden bepaalde categorieën uitgezonderd.

De investeringen vanuit de BIZ komen niet in de plaats van de investeringen vanuit de gemeente, maar zijn investeringen om de kwaliteit van het centrum te verbeteren ten opzicht van het huidige niveau.

Verordening Bedrijven Investeringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024.

De vaststelling van de "Verordening Bedrijven Investeringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024" door de gemeenteraad is een belangrijk moment bij de totstandkoming van de BIZ. De gemeenteraad heeft een autonome positie om de BIZ in te voeren. Het is aan de gemeenteraad om te besluiten dat zij het exclusieve recht om belastingen te heffen wil inzetten voor een groep ondernemers.

De gemeente dient de BIZ-bijdragen te heffen onder alle benoemde categorieën ondernemers die gevestigd zijn binnen het aangewezen gebied. Dit betekent dat de raad voor dit gebied een verordening dient vast te stellen.

In de verordening staat opgenomen dat de gemeente de BIZ-bijdrage gaat heffen, van wie en op welke onroerende zaken deze heffing van toepassing is.

Gekozen (voorgesteld door de ondernemers) is de BIZ-bijdrage alleen te heffen van alle gebruikers van een zogenaamde "niet-woning" in de BIZ. Hierbij is aansluiting gezocht bij de definities die ook gelden voor de onroerende zaakbelastingen. Men heeft er niet voor gekozen om bij leegstand de BIZ-bijdrage te heffen van de eigenaar van het bedrijfspand. Daartoe bestaat een keuzemogelijkheid. Ook de gebiedsindeling is door de ondernemers zelf bepaald, op basis van de in het voortraject gevoerde gesprekken met ondernemers.

Het tarief van de BIZ-bijdrage wordt bepaald aan de hand van de hoogte van de WOZ-waarde waarbij een indeling gemaakt is in waardeklassen. De 'kopgroep' heeft, ondersteunt door Seinpost, op basis van het aantal bijdrageplichtigen en de gewenste opbrengst bekeken welke heffingsmaatstaven en tarieven daar het beste op aansluiten. De bruto-opbrengst wordt geraamd op € 200.000,- per jaar.

Het totaal van de te ontvangen BIZ heffing op jaarbasis minus de perceptiekosten (2,0%) wordt als subsidie toegekend aan de stichting BIZ Valkenburg ter uitvoering van de in het jaarlijks op te stellen activiteitenplan (BIZ-plan) opgenomen activiteiten. Er zijn zowel incidenteel als structureel geen effecten op de gemeentelijke begroting.

Uitvoeringsovereenkomst Bedrijven Investeringszone Valkenburg

In de verordening wordt verwezen naar de uitvoeringsovereenkomst die is gesloten met de BIZ-vereniging die de BIZ subsidie uitgekeerd krijgt. De overeenkomst maakt deel uit van de toekomstige subsidiebeschikkingen en geeft aan waaraan moet worden voldaan (zowel inhoudelijk als procesmatig). Daarnaast wordt hiermee ook het huidige serviceniveau in het betreffende gebied

vastgelegd als uitgangspunt. Hiervoor is aansluiting gezocht bij datgene dat opgenomen is in de door uw Raad vastgestelde beleidskaders en de door uw Raad vastgestelde meerjarenbegroting. Voorwaarde is immers dat de BIZ-bijdrage niet wordt ingezet in de plaats van de investeringen vanuit de gemeente, maar om de kwaliteit van het centrum te verbeteren ten opzicht van het huidige niveau.

Uitvoeren formele draagvlakmeting

Nadat u als raad met het onderhavig voorstel heeft ingestemd, kan de draagvlakmeting door het college georganiseerd worden. De draagvlakmeting kent een simpele vraag: "stemt u in met de BIZ" waarna "voor" dan wel "tegen" kan worden gestemd.

Van voldoende draagvlak is gebleken als conform artikel 5 van de Wet op de bedrijveninvesteringszones:

1. ten minste de helft van de bijdrageplichtigen zich vóór of tegen inwerkingtreding heeft uitgesproken;
2. ten minste tweederde deel daarvan zich vóór inwerkingtreding heeft uitgesproken, **én**
3. de som van de WOZ waarden van onroerende zaken in gebruik bij bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken vóór inwerkingtreding hoger is dan de som van de WOZ waarden in gebruik bij bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken tegen inwerkingtreding.

Blijkt na het uitvoeren van de draagvlakmeting dat de vereiste wettelijk beschreven meerderheid is behaald, dan is de verordening van kracht en wordt de BIZ definitief. Indien de vereiste wettelijke meerderheid niet wordt behaald dan treedt de verordening niet in werking en wordt de uitvoeringsovereenkomst niet uitgevoerd.

Uitgangspunt is om de formele draagvlakmeting eind augustus/begin september 2019 te laten plaatsvinden. Beoogde ingangsdatum van de heffing is dan 1 januari 2020. De draagvlakmeting staat onder toezicht van een notaris.

Termijn

De BIZ kan worden opgericht voor een periode van 1 tot maximaal 5 jaar. In dit geval is gekozen voor een termijn van 5 jaar. Verlenging is mogelijk mits de procedure tot opstarten opnieuw wordt uitgevoerd (hiervoor dient een nieuwe verordening te worden vastgesteld en een nieuw draagvlakonderzoek te worden uitgevoerd).

Kanttekeningen en risico's

Indien de genoemde activiteiten in het BIZ-actieplan niet voldoen aan de gestelde voorwaarden in de Wet op de bedrijveninvesteringszones bestaat het risico dat de belastingrechter in een procedure oordeelt dat er geen wettelijke grondslag is voor de heffing van de BIZ-bijdrage. Dit kan leiden tot een (partiële) onverbindend verklaring van de verordening. De ondernemers hebben een daartoe gespecialiseerd bureau (Seinpost) ingeschakeld ten einde dit risico te elimineren.

Financiële gevolgen

De opbrengst van de BIZ-bijdrage neemt een bijzondere plaats in binnen de gemeentelijke

heffingen. Enerzijds omdat dit een belasting is die op verzoek van de belastingplichtige zelf wordt geïntroduceerd.

Anderzijds omdat de opbrengst niet in de algemene middelen valt of dient ter dekking van door de gemeente gemaakte kosten. De opbrengst zal aan de Stichting in de vorm van een subsidie worden uitgekeerd. De risico's van eventuele meer- of minderopbrengsten zijn voor rekening van de Stichting. Hierbij kan gedacht worden aan een hoger dan ingeschat percentage oninbare bedragen als gevolg van bijvoorbeeld faillissement van de belastingplichtige, maar ook fluctuerende WOZ-waarden kunnen leiden tot meer- of minderopbrengsten.

Wij hebben de uitvoering van onze belastingtaken ondergebracht bij de Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Dat betekent dat de gemeente deze taak zelf niet kan uitvoeren. De kosten die de BsGW hiervoor berekent worden in mindering gebracht op de te verlenen subsidie aan de Stichting, dit betreft de perceptiekosten.

Evaluatie

De Stichting dient jaarlijks uiterlijk vóór 1 december van het voorafgaande jaar een schriftelijk verzoek om BIZ-subsidie in bij het college. De subsidieaanvraag dient te geschieden op basis van een begroting die door de algemene ledenvergadering van de Stichting is vastgesteld voor de uitvoering van de activiteiten.

Indien de subsidieaanvraag niet aan de eisen voldoet, dan wel de genoemde activiteiten niet in overeenstemming met de wet Bedrijven investeringszones zijn, kan het college weigeren om een subsidie te verstrekken.

De Stichting brengt het college uiterlijk vóór 1 mei van het jaar volgende op het subsidiejaar een financieel en inhoudelijk verslag uit van de door haar gerealiseerde activiteiten.

Het inhoudelijk deel van dit jaarverslag bevat een verantwoording van de uitvoering van het activiteitenplan. Indien de Stichting niet heeft voldaan aan de subsidievereisten dan kan de gemeente het subsidiebedrag (deels) terugvorderen.

5. Samenwerking

Om te komen tot de oprichting van deze BIZ hebben vertegenwoordigers van de grootste belangenorganisaties voor ondernemers in Valkenburg aan de Geul (KHN, VOC en VVV) zich samengepakt.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Duurzaamheid

In de jaarlijks op te stellen activiteitenplannen vragen wij de stichting om ook Duurzaamheid als wezenlijk onderdeel mee te nemen. Eisen kunnen wij in dit kader daar niet aan stellen.

8. Financiën

De kosten voor de gemeente bestaan uit kosten die door de BsGW hiervoor worden berekend en de inzet van de ambtelijke uren voor de begeleiding en afstemming. Aangezien nu ook overleg en afstemming plaatsvindt met ondernemersverenigingen over diverse onderwerpen en initiatieven, leidt de invoering van de BIZ niet direct tot aanvullende personeelskosten. De door de gemeente te maken perceptiekosten (2%) wordt in mindering gebracht op het bedrag dat als subsidie toegekend wordt aan de stichting. Daarmee heeft dit voorstel zowel incidenteel als structureel geen effecten op de gemeentelijke begroting.

9. Communicatie

Voorafgaand aan de besluitvorming hebben de initiatief nemende ondernemers de bijdrageplichtigen reeds geïnformeerd over de BIZ. De ondernemers zijn op verschillende momenten geïnformeerd over en betrokken bij de planvorming. Bijvoorbeeld tijdens de Business Boost van de Rabobank, de ALV van de VOC, de ALV van KHN Valkenburg aan de Geul, diverse groepsgesprekken, diverse informatiebijeenkomsten voor ondernemers en individuele gesprekken. Dit heeft geleid tot het vergroten van het draagvlak voor een BIZ. Tevens is er door de ondernemers een website over de BIZ Valkenburg (<https://www.valkenburg.biz>) gemaakt, met info over de BIZ, de procedure en de meest gestelde vragen.

De komende periode, voor de formele draagvlakmeting, zullen de kartrekkers/ambassadeurs van de BIZ nogmaals intensief binnen het plangebied aan de slag gaan met het creëren van draagvlak.

Dit informele voortraject is een belangrijk onderdeel om te komen tot voldoende draagvlak voor invoering. Na vaststelling van de verordening door de raad, dient het formele communicatietraject door de gemeente uitgevoerd te worden.

De gemeente dient de bijdrage plichtige ondernemers te informeren over de inhoud van de verordening en de gemaakte afspraken. Hierin wordt samen opgetrokken met de kopgroep en het begeleidend adviesbureau. Zo wordt er door de ondernemers een flyer gemaakt waarin de uitgangspunten voor de BIZ worden opgenomen, ter toelichting.

Bij de schriftelijke draagvlakmeting zal deze informatie dan ook worden meegenomen. Op het moment dat uit de draagvlakmeting blijkt dat er voldoende steun is om de verordening in werking te kunnen laten treden wordt er een persbericht uitgedaan.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren uw Raad om:

1. kennis te nemen van het door de ondernemers opgestelde BIZ-plan;
2. kennis te nemen van de uitvoeringsovereenkomst BIZ Valkenburg aan de Geul;
3. het verzoek van de ondernemers te honoreren en over te gaan tot het vaststellen van de verordening Bedrijven Investeringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024.

11. Bijlagen

- BIZ plan;
- Uitvoeringsovereenkomst BIZ Valkenburg aan de Geul
- Verordening Bedrijven Investeringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 21 mei 2019;

Gehoord de raadsadviescommissie Economie Financiën Toerisme en Recreatie de dato 12 juni 2019;

Gelet op de wet op de Bedrijveninvesteringszones;

B e s l u i t :

- kennis te nemen van het door de ondernemers opgestelde BIZ-plan;
- kennis te nemen van de uitvoeringsovereenkomst BIZ Valkenburg aan de Geul;
- het verzoek van de ondernemers te honoreren en over te gaan tot het vaststellen van de verordening Bedrijven Investeringszone Valkenburg aan de Geul 2020-2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 1 juli 2019.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter